

SamUT

Revidering av mandat for SamUT

Behov for revidering av mandat

Det faktiske innholdet i dagens SamUT gjenspeiles ikke i mandatet.

- SamUT har endret seg over tid, og saker omhandler allerede temaer utover elektronisk meldingsutveksling
- Informasjonen som oppgis i nåværende mandat er utdatert

Prosess for revidering

Gjennomført høring i SamUT

- Tydeligere rammer
- Beholde forkortelsen
- Forholdet til områdeutvalget og styringsmodellen
- Tydeligere formål

Innspill i områdeutvalget

- *Områdeutvalget støttet forslaget til revidert mandat og det foreslåtte navnet på utvalget: Operativt samordningsutvalg for digital samhandling*

Vedtak i SamUT

- Nytt mandat vedtas i SamUT 15.09?

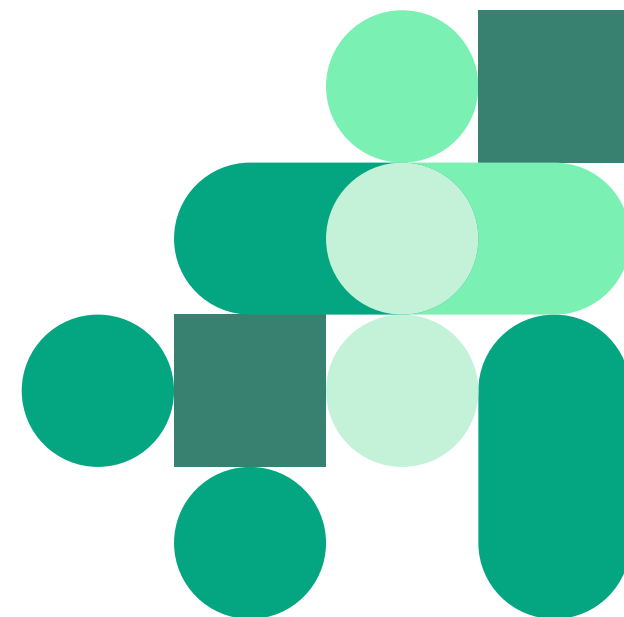
« Innspill i Områdeutvalg digital samhandling

- SamUT fungerer
- Hjelper NHN med å nå målene i innføringene de er ansvarlige for
- Ingen behov for direkte kobling til nasjonal styringsmodell
- Fortsette samarbeidet med standardiseringsmiljøet i Direktoratet for e-helse

Samordningsutvalg for
elektronisk meldingsutveksling

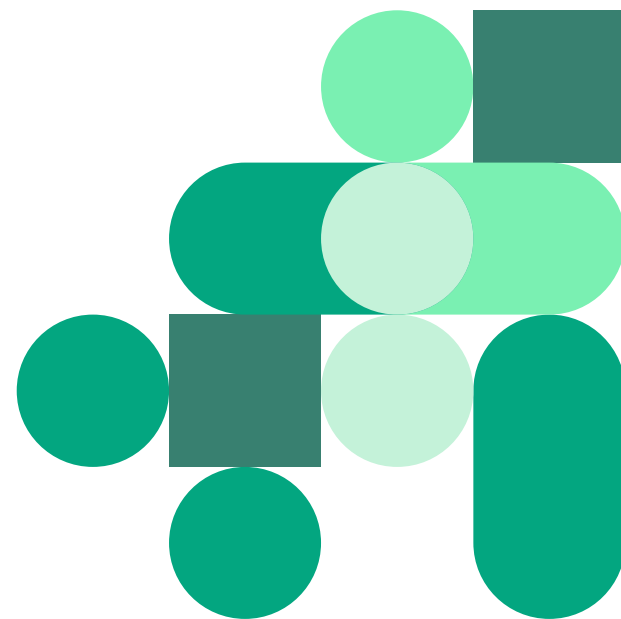
**Operativt samordningsutvalg for
digital samhandling**

Revidering av mandat

Nytt formål:

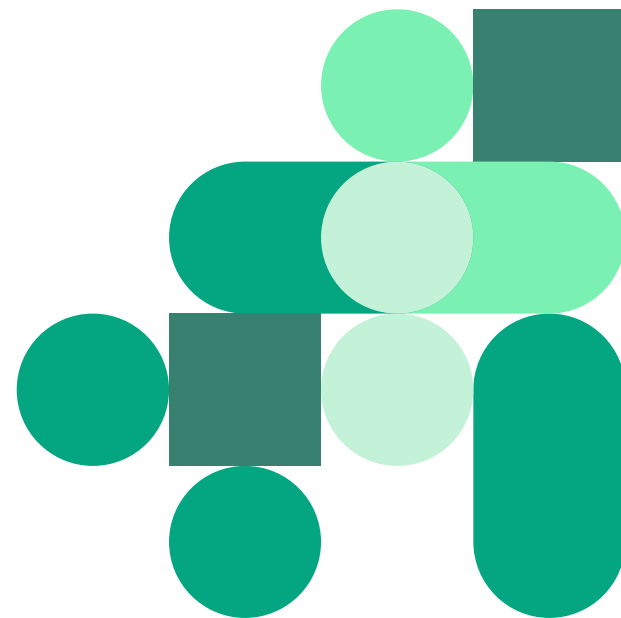
- koordinerende bindeledd for identifisering og vurdering av nye behov eller problemstillinger knyttet til digital samhandling innen e-helse
- innspill på operativt og taktisk nivå innen løsninger som benyttes til samhandlingsformål i helsesektoren
- være pådriver for nasjonal innføring av funksjonalitet og løsninger innen digital samhandling.
- SamUT skal bidra til at sektoren når sine mål og oppnår gevinster gjennom
  - forankring av endringer i sektoren
  - dialog med sektoren for tilpasning av løsninger
  - deling av erfaring og kompetanse
  - involvering og koordinering av sektoren

Revidering av mandat

Oppgaver og ansvarsområder for SamUT:

- drøfte behov eller problemstillinger i helse- og omsorgsektoren angående digital samhandling innen e-helseområdet
- behandle og eventuelt samlet vedta anbefaling til videre håndtering
- gi innspill til
  - prioriteringer
  - kost/nytte- og konsekvensanalyser
  - plan for begrenset bredding
  - evaluering av begrenset bredding
  - risikovurdering ved nasjonal innføring
  - planer for nasjonal innføring
  - gjennomføring av nasjonal innføring

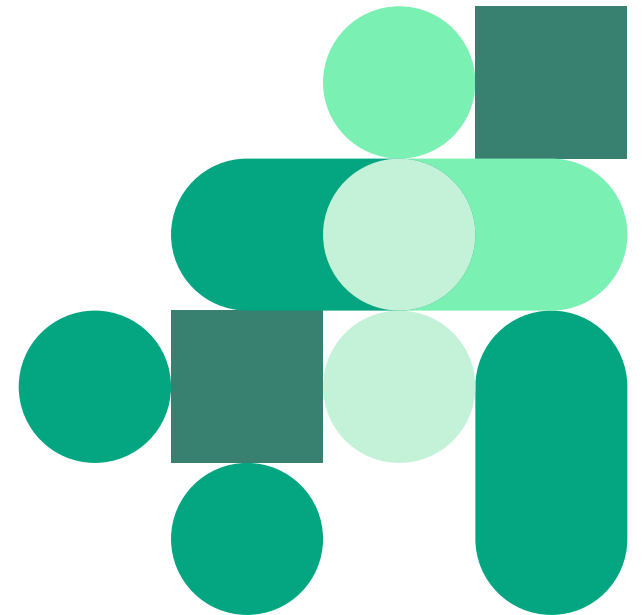
Revidering av mandat

Det ingen direkte styringslinjer fra Områdeutvalg digital samhandling eller Nasjonal styringsmodell for e-helse til SamUT, men det vil være behov for samarbeid om enkeltsaker

- SamUT vil kunne ha behov for å løfte saker til andre fora avhengig av problemstillingens art og behov for beslutning på strategisk nivå.

Forslag til vedtak

Nytt mandat for SamUT (Operativt samordningsutvalg for digital samhandling) vedtas

samut@nhn.no

Samordningsutvalg for meldingsutveksling
(SamUT) - Norsk helsenett (nhn.no)

Direktoratet for
e-helse

Orienteringer fra Direktoratet for e-helse

SamUT 15. september 2021

Inger Dybdahl Sørby

Veiledere

Gir retning innen
spesifikke områder

Retningslinjer

Beskriver nasjonale
myndigheters anbefaling
av god praksis innenfor
et område

Anbefalte standarter

Standarter anbefalt av
offentlig myndighet, med
intensjon om at de skal
bli obligatoriske

Obligatoriske standarter

Standarter som er
hjemlet i forskrift
Dette er bindende normer

Normerende produkter

Krav til elektronisk meldingsutveksling

Forside > Standardisering > Standarder > Krav til elektronisk meldingsutveksling

Krav til elektronisk meldingsutveksling

Utgiver: Direktoratet for e-helse | ID: HTS 1243:2021 | Normeringsnivå: Retningslinje

Oversikt over sentrale krav ved elektronisk meldingsutveksling over Helsenet

Formål og bruksområde	Formål og bruksområde Dokumentet gir en oversikt over sentrale krav og forutsetninger som stilles til aktører som vil samhandle ved bruk av elektronisk meldingsutveksling over Helsenet. De omfatter organisatoriske og tekniske forhold virksomheter må ivareta for å drive sikker elektronisk meldingsutveksling.
Gjelder for	Målsætningen til kravene er å sikre at meldinger kommer frem til riktig mottaker, til riktig tid og med korrekt innhold. Og at virksomheten er kjent med sitt databehandlingsansvar når de tar i bruk elektronisk meldingsutveksling for helse- og personopplysninger mot andre virksomheter.
Krav	Gjelder for Alle virksomheter som sender og mottar elektroniske meldinger
Kontak	Krav Kravene listet opp under (1-17) må følges for at den elektronisk meldingsutveksling skal være forsvarlig.
	1: Kundeavtale Virksomheten skal ha inngått kundeavtale med Norsk Helsenet SF for elektronisk kommunikasjon av helse- og personopplysninger over Helsenet, og virksomheten skal sikre at meldinger sendes via Helsenet.
	Virksomheten skal oppfylle denne avtalens krav og kravene i Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse og omsorgstjenesten (Normen) .
	2: Kommunikasjons-løsning Virksomheten skal ha etablert en kommunikasjonsløsning / meldingsgjører som er underlagt virksomhetens dataansvar.
	Om dataansvar Helsevirksomheten har dataansvar for helse- og personopplysningene som behandles i kommunikasjonsløsningen.
	Leverandøren av tjenesten vil være databehandler, med mindre helsevirksomheten driver løsningen selv. Dersom det benyttes en databehandler skal det inngås en databehandleravtale.
	Pliktene for databehandler fremkommer av personvernforordningen artikkel 28 og Normen kap. 2.4 .
	Mal for databehandleravtale finnes på ehelse.no.
	3: Meldingsvalidator Meldingsstandarder som tas i bruk av den enkelte virksomhet skal være testet og godkjent gjennom den nasjonale test- og godkjenningsordningen som Norsk helsenet forvalter, Meldingsvalidator - test og godkjenning .
	Dette kravet gjelder for alle meldingsstandarder hjemlet i forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgstjenesten.
	Test og godkjenning gjøres per IKT-system som skal benytte standardene.
	4: Test av meldingstrafikk Virksomheter skal sørge for at det gjennomføres testing som sikrer at

- Dokumentet *Krav til elektronisk meldingsutveksling* er revidert og publisert som nettside på ehelse.no

- Gir oversikt over sentrale krav ved elektronisk meldingsutveksling over Helsenet, og gjelder for alle virksomheter som sender og mottar elektroniske meldinger.

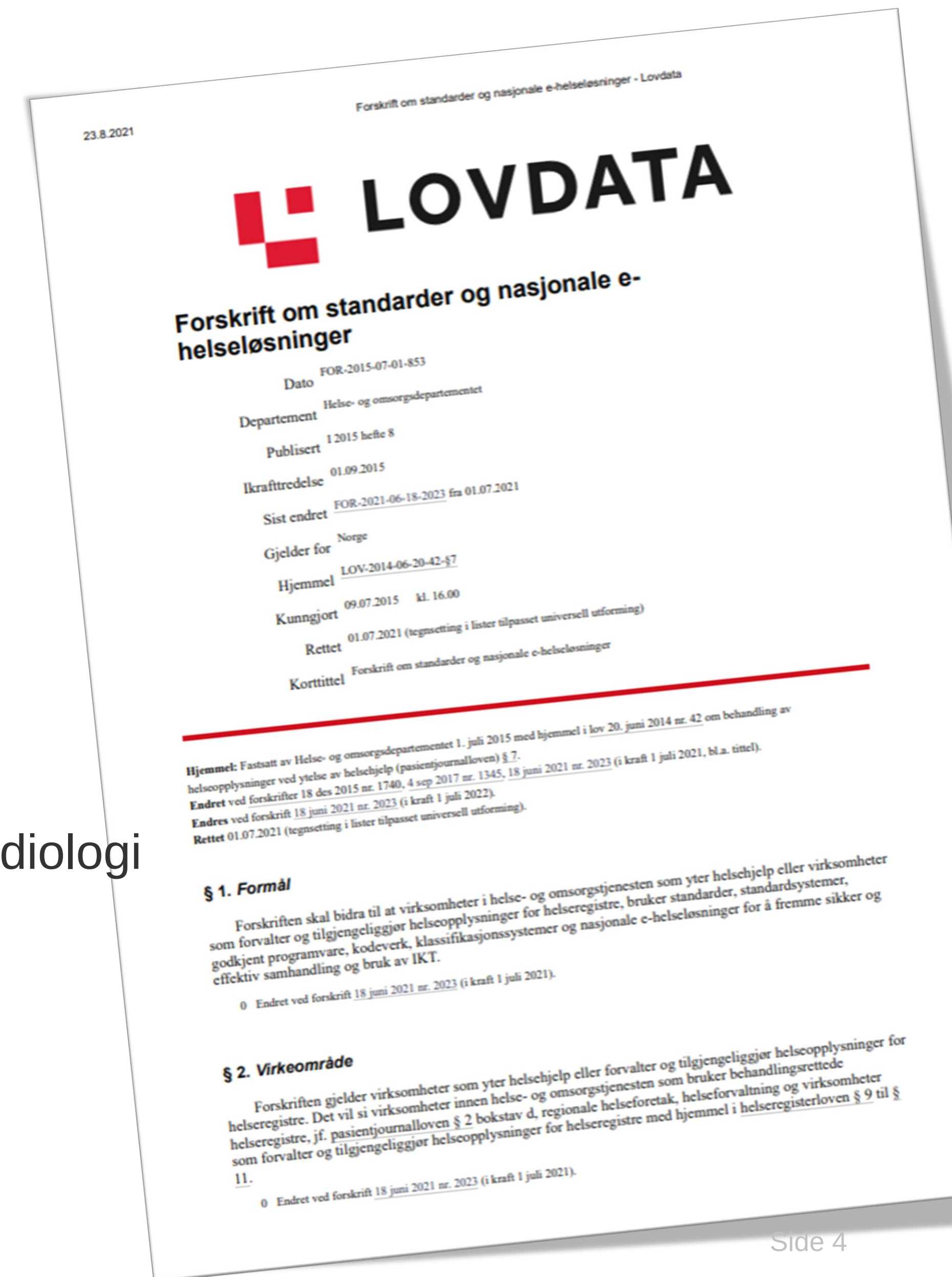
<https://www.ehelse.no/standarder/krav-til-elektronisk-meldingsutveksling>

Forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger

Obligatoriske
standarder

- Tidligere: *Forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgstjenesten*
  - 1. juli 2021:
    - Tjenestebasert adressering obligatorisk (med unntak av privatpraktiserende virksomheter)
    - Standard for *Henvisning ny tilstand* obligatorisk
    - Nyeste versjon av applikasjonskvittering, epikrise og pleie- og omsorgsmeldinger obligatorisk
- Obligatorisk fra 1. juli 2022:
  - Nyeste versjon av svarrapporter og rekvisisjon/henvisning til radiologi
  - E-resept v. 2.5
- Referansekatalogen for e-helse oppdatert

Status utredning adressering elektroniske meldinger for private virksomheter

- Utredningen presentert i juni-møtet
- Planlagt ferdigstilt før sommeren, men noe forsinket

Status utredninger til forskrift

- Etablerer arbeidsgruppe for å se på
  - Utskrivningsrapport
    - Eneste PLO-melding som ikke er i forskrift
  - Utvide målgruppe til ØHD++ for
    - Helseopplysninger
    - Epikrise
- Utvide målgruppe for sending av henvisning
- Rekvirering lab
  - I dag er bare mottak av rekvisisjon radiologi i forskrift
- XDS metadata (dokumentdeling)
- FHIR basisprofiler

Sammensetning av arbeidsgruppe

Kommuner og foretak	Deltakere
Oslo kommune	Anne-Marit Rennemo
KAD3 (kommunal akutt døgnettenhet)	Emma Louise Stenshorne Guneriussen og Elif Kayacan
Stavanger kommune	Egil Rasmussen
Kristiansund kommune	Atle Betten
Vefsn kommune	Torolf Slettevoll
Helse Nord RHF	Gro Wangensteen og Monika Sæthre
Helse Midt-Norge RHF	Marit Øverås og Jane Wik
KS e-komp Midt	Evelyn Haram Larsen (Søre Sunnmøre IKT) og Elin Jegersen (Steinkjer kommune)
Helse Vest RHF	Mette Monsen
Helse Sør-Øst RHF	Jeanette Wiger
NHN	Mona Dalsaune/Digital samhandling
Agder fylke (KS e-komp Sør)	Forespørsel sendt til Bjarne Vårdal

Ønske om å bidra? Ta kontakt med mari.kristoffersen@ehelse.no

Plan

- Oppstartsmøte tidlig oktober (uke 40-41)
- Status presenteres i neste SamUT

Direktoratet for
e-helse

Status på høring om endring av normeringsnivå 7 dokumenter

Endring av status på tekniske spesifikasjoner

- 7 tekniske spesifikasjoner ble sendt på [høring](#) medio mars med høringsfrist 24. juni 2021
- Følgende 3 retningslinjer fikk støtte til å endre normeringsnivå
  - [HITS 1174:2017](#) Bruk av kontaktopplysninger i basismeldinger, dialogmelding og pleie- og omsorgsmeldinger
  - [HITS 1218:2019](#) Kobling av relaterte meldinger med bruk av identifikatorer
  - [HITS 1209 2018](#) Service, Action and Role i ebXML-konvolutten
- Referansekatalogen oppdateres innen kort tid

Endring av status på tekniske spesifikasjoner

- Dokumenter som trenger videre prosess/forankring:
  - Bruk av kodeverk og identifikatorer ved endring og kansellering av meldinger ([HITS 1154:2018](#))
  - Bruk av standardene Rekvirering av medisinske tjenester og Svarrapportering av medisinske tjenester ([HITS 1102:2014](#))
  - Bruk av Norsk laboratoriekodeverk (NLK) i rekvirering og svarrapportering av medisinske tjenester ([HITS 1101:2015](#))
  - Overvåkning av meldingsversjoner i ebXML ([HITS 1210:2018](#))

Direktoratet for
e-helse

Status etter høring på Bruk av standarden Tilbakemelding om feil i mottatt melding

SamUT 15. september 2021

Agenda

- Bakgrunn
- Innspill fr Helse Vest
- Innspill fra KS

Bakgrunn

- Dokumentet er utarbeidet av en arbeidsgruppe i regi av SamUT ledet av Runar Erstad Slethei, Helse Vest IKT
- Dokumentet har vært på høring i regi av Direktoratet for e-helse.
- Direktoratet vurderer å normere dokumentet som en retningslinje.
- Høringsfrist var 24. juni 2021.

Status etter høring

- Følgende virksomheter har gitt tilbakemeldinger på dokumentet:
  - Apotekerforeningen
  - Legeforeningen
  - Sykehuspartner
  - Oslo universitetssykehus
  - DIPS
  - Helse Vest IKT (Inkluderer Helse Vest RHF og alle HF i Helse Vest)
  - KS

Hva tenker SamUT om innspill fra Helse Vest IKT

- Helse Vest IKT (Inkluderer Helse Vest RHF og alle HF i Helse Vest)
  - Forslag om å inkludere en rutine som er utarbeidet og forankret hos HF-ene
- Fra rutinen i dag:
  - Rutinen omfatter henvisninger og epikriser innad i spesialisthelsetjenesten i Norge
  - Revisjon av dokumentet (rutinen) utføres av Norsk Helsenettt på bakgrunn av kontakt fra meldingsansvarlige
  - Rutinen publiseres på egnet sted hos Norsk Helsenettt

Hva tenker SamUT om innspill fra KS?

- KS
  - Ønsker å endre navnet på meldingen
  - Ønsker å diskutere bruken av meldingen
- *Forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger §6 første ledd nr 1:*
  - Alle virksomheter i helse- og omsorgstjenesten som yter helsehjelp skal ved sending av tilbakemelding om feil i mottatt melding bruke melding som angitt i HIS 1151:2006. Alle virksomheter i helse- og omsorgstjenesten som yter helsehjelp skal kunne motta slik melding.
- Retningslinjen tar utgangspunkt i dagens standard
- Hvilke innspill har SamUT?

HØST 2021

Innføring av e-helsestandarder SamUT

Verifisering

STATUS SIDEN SIST

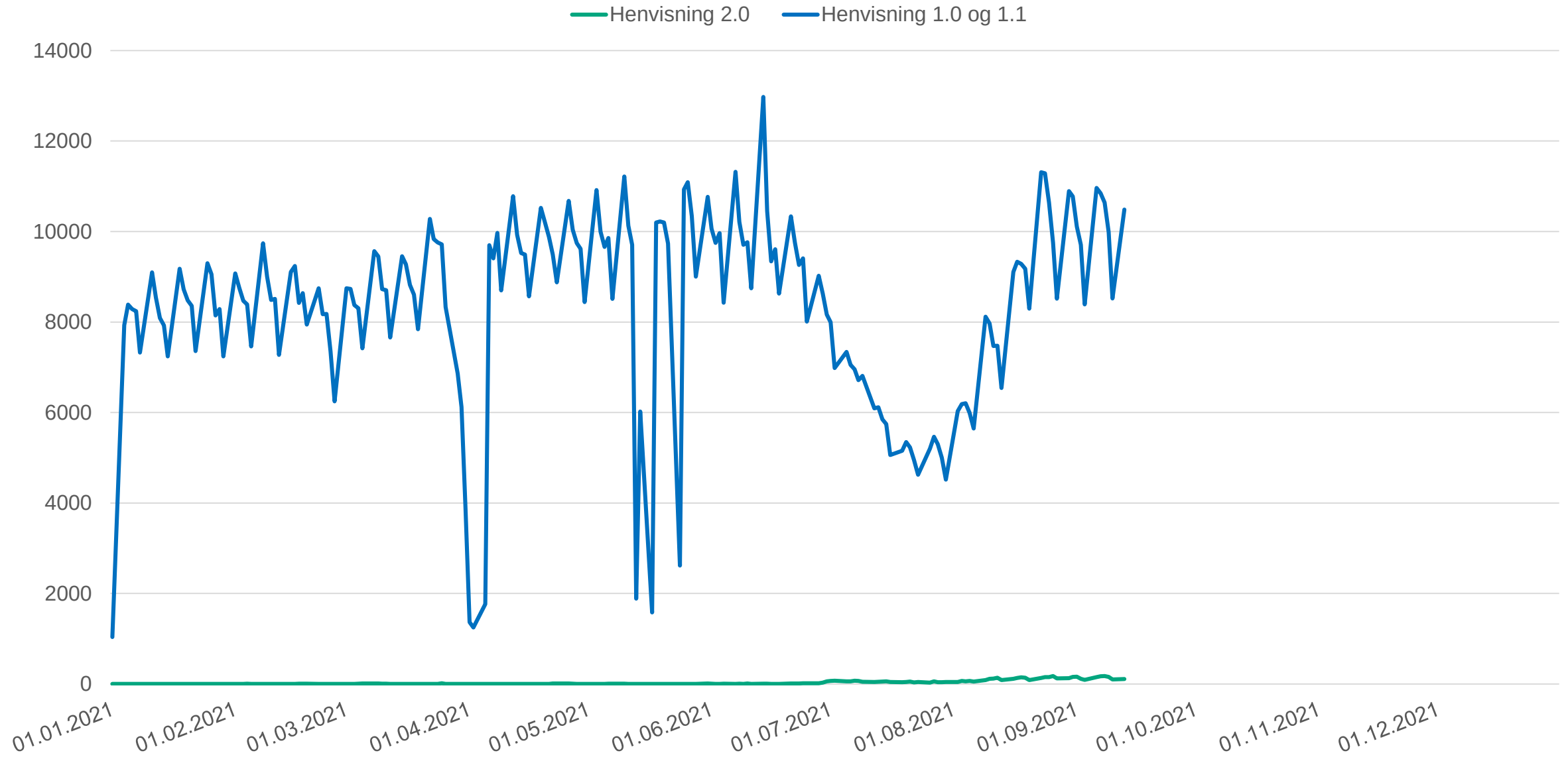
Status fra leverandørene

- Fastlege:
  - Flere utvider pilot
  - Versjon med sending i sept/okt
- Kommune:
  - Avhengig av breeding
    - Enkelte mangler mottak
- Helseforetak:
  - HF mottar henvisning ny tilstand uten problemer

Status utfordringer

- Bredding av nye versjoner

Henvisning

STATUS SIDEN SIST

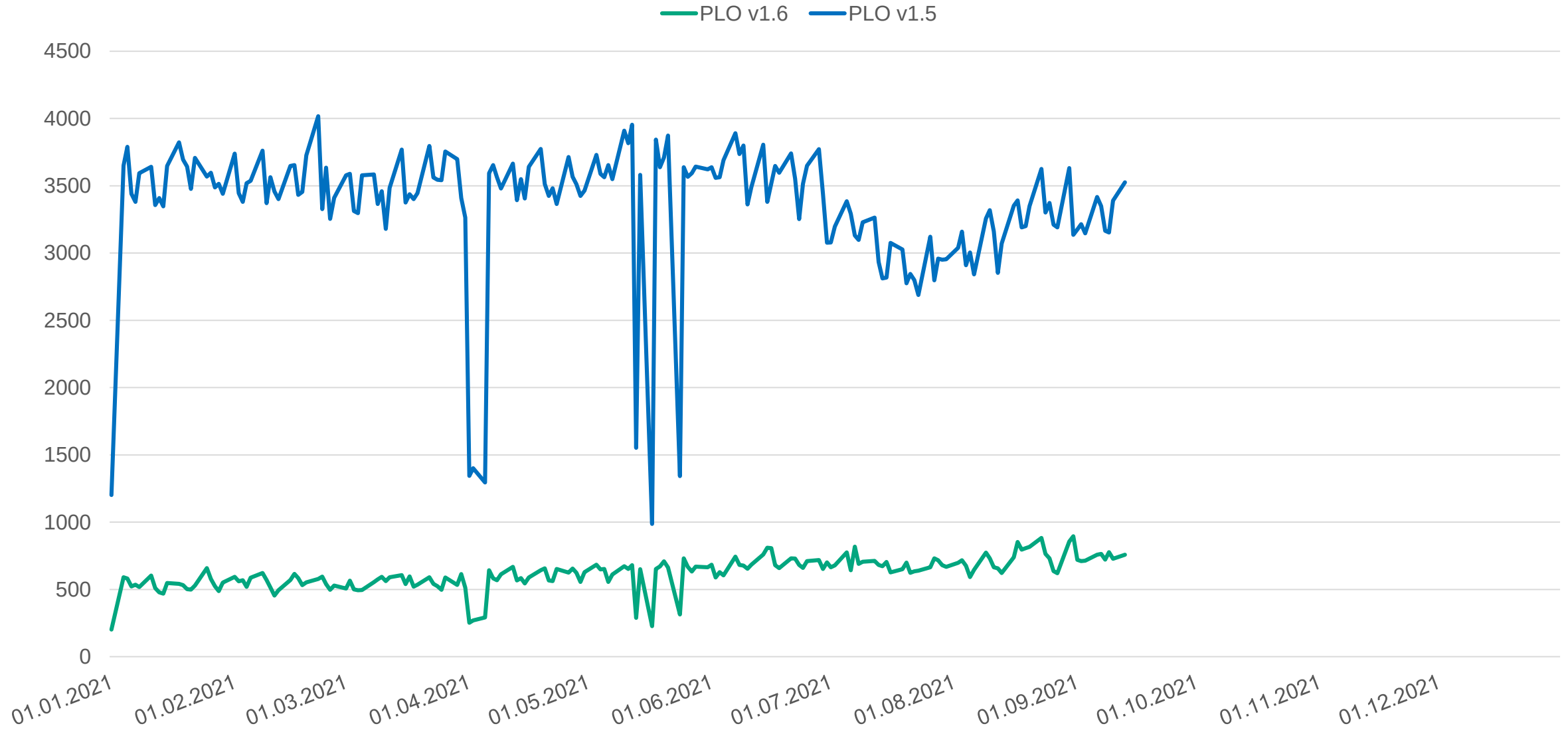
Status fra leverandørene

- Fastlege
  - Sending av epikrise og PLO kommer med versjon som støtter sending av henvisning
- Kommune
  - Bredding og klargjøring
    - Nye versjoner og klargjøring i partneroppsett
- Helseforetak
  - Sending av epikrise og omlegging til mottak PLO underveis

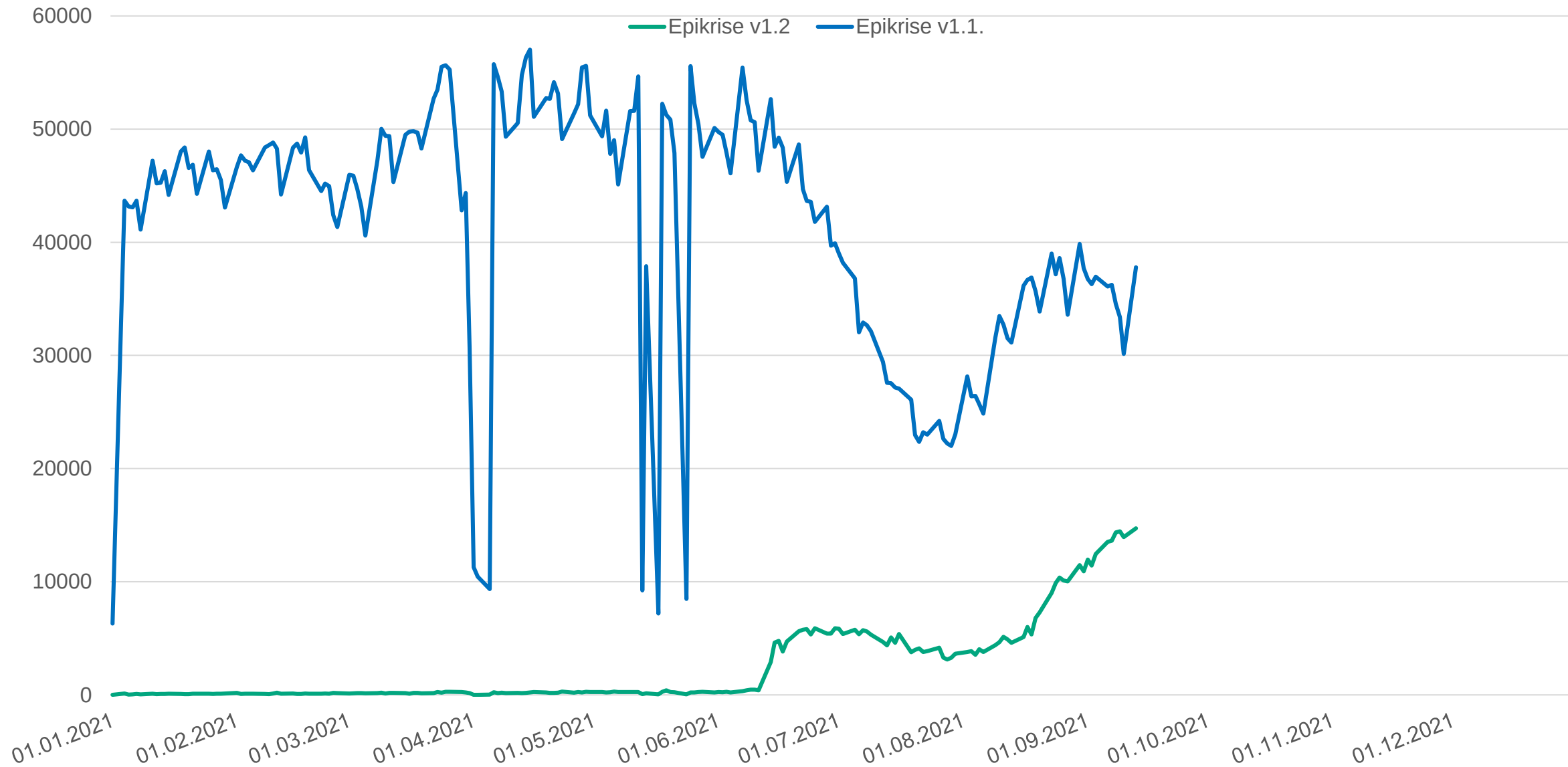
Status utfordringer

- Bredding

Pleie- og omsorgsmeldinger

Epikrise

STATUS SIDEN SIST

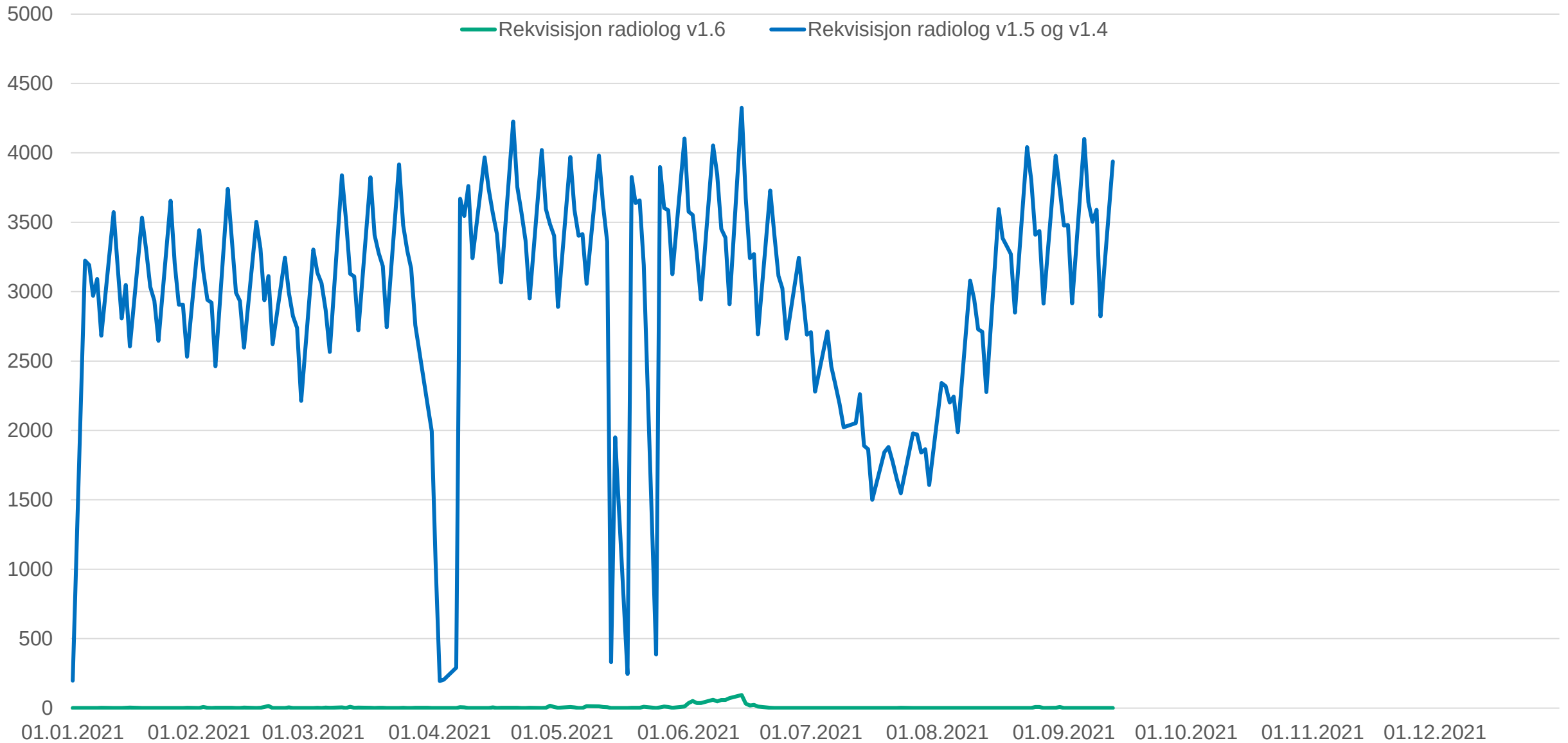
Status fra leverandørene

- Følges opp i leverandørmøter
- 1:1 møter med LIMS/RIS leverandører

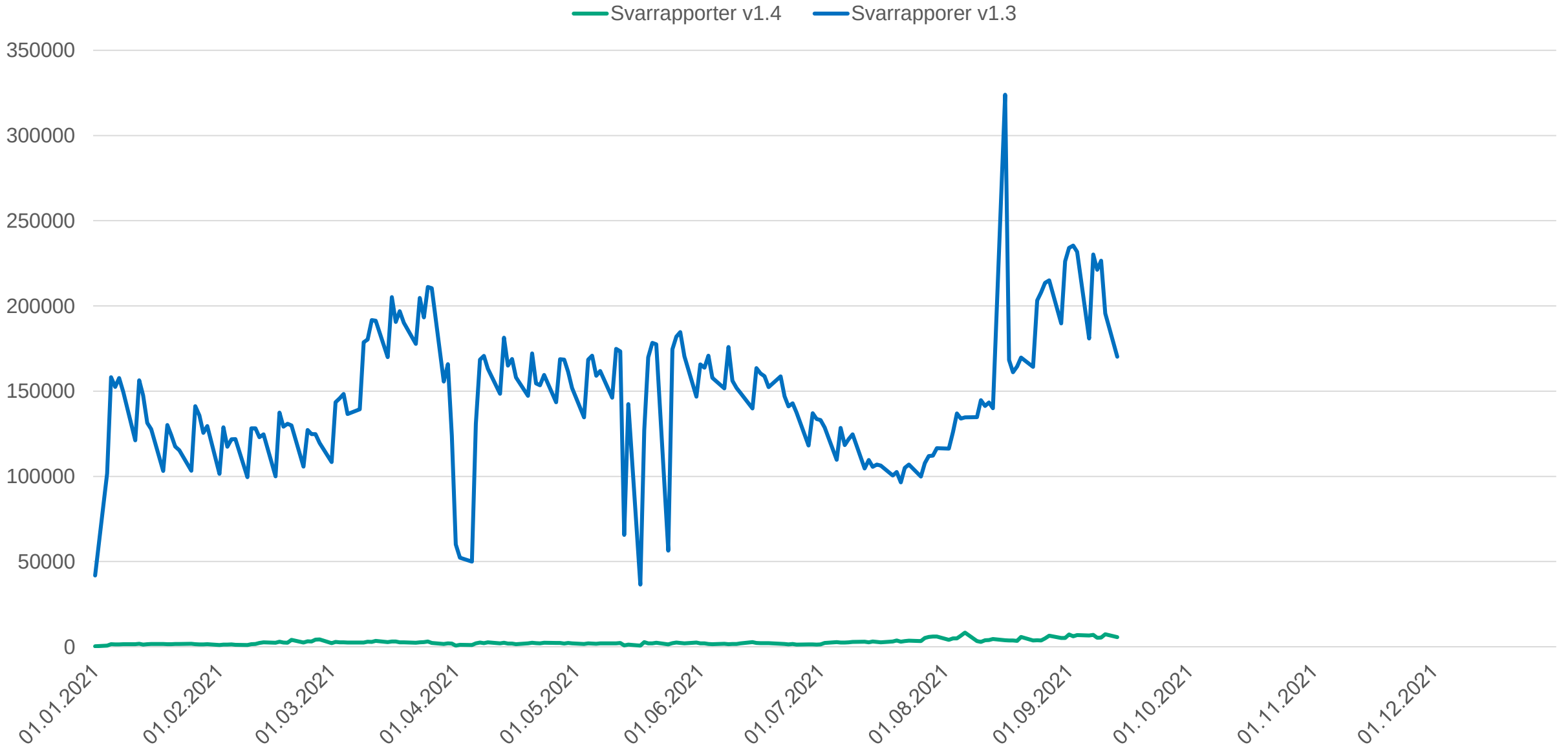
Status utfordringer

- En kommuneleverandør melder om forsinkelse

Rekvisisjon radiologi

Svarrapport

<https://www.nhn.no/samhandlingsplattform/innforing-av-e-helsestandarder>

digitalsamhandling@nhn.no

SamUT 15. september 2021

Innføring SHA-256

Overordnet status - mottak

- Frister for mottak og sending kryptert og signert med SHA-256 på ebXML-nivå i innføringsløpet
  - Mottak av meldinger på SHA-256 skal være på plass innen 1. september 2021
  - Sending av meldinger på SHA-256 skal være på plass innen 1. januar 2022
- Funksjonaliteten for mottak er på plass ut fra tilbakemeldingene fra sektoren
- En gjenstående utfordring
  - Tannleger med Visma Link er ikke klare og vil ikke være det med det første
    - Kun snakk om kommunikasjon mellom tannlegene og NAV
- Apotekene leverte godt og kjapt og hadde mottak på plass innen 1. september
- Visma har gitt tilbakemelding om at kommunene med Visma Link er klare, uavhengig av oppgraderingen som rulles ut nå

Status - Meldingstjenerleverandører

Leverandør	MSH	Status mottak	Minimumsversjon mottak	Status sending	Minimumsversjon sending
Infodoc	InfoEDI	På plass for alle kunder		Klart - Rulles ut mot frist	
Orthodontis	Ortholink	På plass for alle kunder		Klart - Rulles ut mot frist	
Arken Software	Arken	På plass for alle kunder		Kommer i eget løp	
Patientsky	PS Message Exchange	På plass for alle kunder		Rullet ut til alle kunder	
Liaison	Liaison	På plass for alle kunder	2.3.51 (lokale installasjoner bør sjekkes)	Klart - Rulles ut mot frist	
				Rullet ut til alle kunder - krever konfigurasjonsendring. Kundestyr!	
Dips	Dips Communicator	På plass for alle kunder	Dips Communicator 7.3.1		Dips Communicator 7.3.1
Medilink	Medilink	På plass for alle kunder		Klart - Rulles ut mot frist	
Aspit	Aspit EDI-service	På plass hos alle kunder		Klart - Rulles ut mot frist	
Communicate	Communicate ebXML	På plass	Communicate 4.0	På plass i Helse Midt	
Visma	Visma Link	Forventet utrulling juni 2021	Visma Link 6.1	Utvikles og vil komme i egen versjon før jul	
Pridok	PRIME	På plass for alle kunder		Klart - Rulles ut mot frist	
Tieto	eLink	På plass for alle kunder	eLink 8.9.11	Utvikles og vil komme i egen versjon før jul	
Arko	EBK.MSH	På plass for alle kunder		Utvikles og vil komme i egen versjon før jul	
Helsedirektoratet	Egen MSH	På plass og i drift		Klart - Rulles ut mot frist	
SolvIT	SolvIT MSH	På plass for alle kunder		Rullet ut til alle kunder	
Apotekerforeningen	Egen MSH	På plass og i drift		Kommer i samme versjon som mottak	
				Utviklet - Forventet produksjonssatt opp mot frist	
NAV	Egen MSH	På plass og i drift	Behov for avklaring		Behov for avklaring
				På plass - skrus på per kommunikasjonspart etter hvert som de mottar på SHA-256	
Reseptformidleren	Egen MSH	På plass og i drift			

Status – Leverandører/aktører

- Leverandører uten egen MSH forholder seg til løp fra meldingstjenerleverandørene der funksjonaliteten ikke allerede er på plass
  - Sending
    - Styres fra leverandør og rulles ut derfra på bakgrunn av tilbakemeldinger fra NHN
    - Konfigureres selv eller oppgraderer selv – status vil publiseres på verifikasjonssidene på NHN.no
  - Hovedutfordring
    - Visma Link og Tieto eLink vil ikke ha rullet ut sending innen 1. januar 2022 – overgang til sending vil pågå ut i 2022
    - Behov for støtte for mottak av SHA-1 og SHA-256 frem til utrulling er på plass hos alle kommuner
- Helseregionene
  - Nord, Vest og Sørøst (får rettet opp i detaljene, Sykehuspartner bruker Communicate/Biztalk)– Dips Communicator
    - Mottak er på plass
    - Sending konfigureres opp mot fristen etter tilbakemelding fra NHN
      - Nord sender på SHA-256 fra mange kommunikasjonsparter allerede
  - Sørøst og Midt – Communicate
    - Mottak er på plass i Communicate 4.0
    - Sending er tatt i bruk i Midt – klart for påskruing i Sørøst

Statistikk - Sending

- Tall på bakgrunn av rapport fra Meldingsvalidator for Uke 36 – alle meldingstyper og alle kommunikasjonsparter
- 267 029 meldinger med SHA-256 i konvolutt
  - NAV har sendt på SHA-256 til Boots Apotek Fetsund
  - Reseptformidleren har sendt i overkant av 20 000 meldinger på SHA-256
  - Helse Midt (Communicate) har skrudd over for alle, Helse Nord (Dips Communicator) for deler av trafikken
  - Meldinger sendt fra SolvIT, Extensor, CGM (Winmed) og Infodoc (lokale installasjoner)
  - Mottak ser ut til å være på plass hos kunder for Sectra, Cosdoc, Visma (HsPro), Tieto Gerica, CGM Vision/Journal, Pridok, Furst, System X
  - Bekreftet mottak for Dips Communicator, Liaison, Medilink og Visma Link som er de mest brukte meldingstjenerne i sektoren (for de som ikke har egen)
- Ingen tilbakemeldinger om utfordringer per nå!

Status - Oppfølging

- Oppfølging av overgang til sending følges opp utover høsten og frem mot fristen
- Status publiseres på NHNs verifikasjonssider - <https://www.nhn.no/samhandlingsplattform/innforing-av-e-helsestandarder>
- Innspill eller spørsmål kan rettes til digitalsamhandling@nhn.no

SamUT 15. september 2021

Innføring SEID 2.0

SEIDv2

- Digitale sertifikater som benyttes i et stort omfang i helsesektoren skal fornyes. Årsaken er at digitale sertifikater i Norge skal samsvare med en ny EU-standard.

Når er Helsenettet klar for å håndtere sertifikater med SEID v2.0?

- I Helsenettet er det mange tjenester som benytter sertifikater (virksomhet/personlig) og vi er avhengig av å få på plass en løsning for alle våre berørte tjenester før vi kan ta i bruk sertifikater med SEID v2.0.
- Slik det ser ut nå, vil Helsenettet håndtere begge sertifikatprofilene **våren (april) 2022**.

Det er viktig at virksomhetene tilknyttet Helsenettet ikke tar i bruk sertifikater med SEID v2.0 før vi har lansert løsning for å håndtere begge sertifikatprofilene!

Les mer her [SEID v2.0 - Norsk helsenett \(nhn.no\)](https://nhn.no/seid-v2.0)

